

Vincze András

A TŰLEVELŰ FÁK

A porhó a ház alatt fehérlett, köröskörül még meleget lehelt a föld. A szélmarta sziklákon nyugvó faház öreg csontjait ropogtatta, hiszen készül elmenni az Öreg. Letette a kanalat, mondta fia magában és megkönnyebbült. Nem vádolhatta magát, az Öreg kimondta ezzel a tétellel az áment Rendjénvaló, Szálegyenesen fog elindulni és ők úgy tesznek, mintha csak éppen fellátogatna a csúcsra és estére meg hozza a boróka köteget.

Az öreg nézte a ház alatt a porhavat, kucsmáját is feltolta, könnyű hideg tépte vékony bőrét.

Még ma. Ez a kötelesség. Fakó szemében sok élet vidéke kopárolt, könnyű inge lengedezett mintha hajón állna és szét-tett hosszú harisnyás lábászára ide-oda ingova egyensúlyozott.

Az Öreg elmegy. Egy perc volt csak az egész, ha számítjuk, hogy kilencvenhét esztendő végét ért, akkor túlkevés ez az egy perc. Még macarak se jártak akkor arra, a kutya is aludt keskedt vénségében, süketen, vakon. Menye mélyen befordulva keverte a kukoricalisztet, de tarkóján érezte a kinti világot, melyben ácsorog egy kicsit az Öreg. A fiú a magános kanalat fogta, majd eltörte, bevetette a kemenceajtón.

Mire kinézett, az Öreg ányékat se látta; leült és mintha valami nagyvárosi liftbe ült volna, mely poklokra zuhan aki vele, ismeretlen vadságokkal tűzszóft, jéghideg pincébe, mely egyre mélyebb és mélyebb, talán már nincs is fenéke.

Ez a zuhanás is elműt, kiment a keskeny tornácra, elmézett a hegyre, kereste az Öreget, ott kell lennie valahol már a szakadéknál, talán már le is ereszkedett és most felkaptat láthatatlanul a tűlevelű fák felé, hiszen még egy hétig is elérhet ott magában a kőkunyhóban.

Fekete égen készült már akkor a hóföreg, mely nem áll el szokás szerint két hétig. Belepi majd a hó, s mire kitavasodik, felmennek érte. De úgyse találják meg, mindég üres a kunyhó, akárki megy is oda eltávozni, valahogy mindég üresen találják. Még csontokat se, semmit.

Most az Öreg két szellemek útjára, december hatodikán. Így számolta az Öreg, mert érezte közeli halálát és neki fent kell elmenni a földről, mert ő nem tűrheti, hogy bezárt kutyaként hörögjön emberek fülehallatára. A kevesek ősi törvénye volt ez itt a hegyekben, a Meszes oldalán, és a fiú ha nem is helye-

selte igazán, de rendjén valónak találta, még büszke is volt ha rá gondolt, ilyen öregapja már nincs erre senkinek.

Délig megvoltak valahogy, szóltanul, senki se jött érdeklődni, pedig a szétszört házak mint őrtornyok álltak a hegyoldalban és benne láthaták az Öreg menését.

Az asszony, más vidéki, semmit se hitt: — Biztosan bekanyarodott a kis útra és lement a városba és most valamiből iszik. Ilyen vénember nem is tudja már mit csinál. Nehogy önként elveszítse magát. Hiszen ha megtenné, még törvénybe is vihetik őket. Hát küldték őket ilyen boldot csinálni?

A fiú, most már a család végleges feje, nem szól semmit, lehet így is, lehet úgy is.

Az Öreg pedig mégse került elő többet.

Estére többen is jöttek kérdezni, mit mondtak az Öregről. Azt se, hogy nincs otthon. Másnap egy idegen jött be, azt mondta látta az Öreget a hegyen, ő éppen átjött. Azt üzeni nem megy a kunyhóba, bemegy Magyarországra. Nem táltos ő, hogy meghaljon mikor az Öregisten nem őt hívja maga mellé vigyáznak. Nem is értékelt ezt az üzenetet. Hiszen se pénze, se kenyere, még a baltáját is itthagya nekik. Vártak.

Aztán már nem is beszéltek róla.

Gondolatban szárnyaltak azok az Öregre, felhőket alát, valami fényes lovat is vezettek eléje és szinte hallották a pátkocsattogást, ahogy az Öreg kemény derékka vágtat felé az Öregisten elé. Kifestették a hálóját. De azért aggódva jártak le a városba és elkerülték a rendőrséget, a bíróságot, a városházát.

Tavasszal felmentek ketten a kőkunyhóba, üresen találták. Még nyomát se annak, hogy a télen valaki lakott volna benne. Megkutatták a környéket, beszéltek is néhány emberrel, hírét se látták az Öregnek.

Mégis csak táltos volt ő is, elszállt fel, nem lehet másként. De hogy lehet ez ezerkilencszázkilencben? Talán megették a farkasok, vagy a medve. Medve van most is a Meszesben. Mégis Magyarországra ment volna? Ott a szikkadt parasztok biztosan agyonverik, amilyen zsugoriak mind. Hisz kórus van ottan milliónál is több. Még írnak is róla. A nagy lapos földön mit élhetne még magának az Öreg, aki bár sok mindent tud, de gazdagodni és közműni nem tudott. Ott még kisebb szegény lesz.

Így gondolkoztak ketten a fiatalok és lassan kezdték az Öreget úgy tekinteni, mint a szertefoszott pogányi törvények utolsó beteljesítőjét, aki az Öregisten szunnyozása alatt vigyázó a székelységre. Csak ilyen kemény öregeket vesz maga mellé, mert tudja, hogy fiatalabbja még szerette tekintget lányok után, bor után, vitézség után, csak nem a mindenki dolga után. Kósza és foszladozó gondolataik is elapadtak és már régen nem kérte senki hol az Öreg, a hatóságok se, amikor újra hírt vettek egy magyarosi embertől, aki vonaton érkezett a városba.

Sunya kis ember volt, de szépen elővette ingéből a bőrzacsokót, ezt a Mózes bácsi küldi az unokának a kollégiumba. Kiderült, hogy a Mózes bácsi pontosan az Öreg és bent lakik Kis-kunhalason és számadó juhász, neki is van harminc birkája. Különben nem üzen semmit. Mikor a halasi vásáron összetalálkoztak (hiszen deszkaszállításkor sokszor egyúton mentek a Regátba), Mózes bácsi mintha elvesztette volna nagy éveit számát, s csak valami hatvanat hordott. Az ember aztán kicsit üldögélt, elment.

Koronák és krajcárok voltak a zacsokóban, összesen harminckét korona. Nem kell a Jósának a kollégiumból mindennap kijárni más helyre napot enni. Már életét megunta az örökös babfözeléktől, melyben néha sima csülök is volt. A diákok be kell lakatni, erre a bab a legjobb.

Az Öreg legendája sehogyse akart megszűnni. Beszéltek Dé-sen, hogy látták Szatmárnémetiben, kutya vezette, igen eseti volt szegény, vak is. Mások szerint csontjait megtalálták a szakadéknál, de a koponya hiányzott. Ismét beszéltek, hogy némely holdvilágos éjjeleken fent áll a tűlevelű erdő szegélyén és lenéz a hegyoldalra, sokáig ácsorog, és hosszú haja van. Senki se tudta efilejteni az Öreget.

Egyedül a pénz volt a valami, de ezt se tudták megfejteni. S éppen a pénz miatt maradt fenn az Öregapó elmenése az unokákra, akik Jósától származtak, nekik az Öreg mint szepapó szerepelt.

A megöregedett egykori fiatalasszonyt, nagymamát kérdezte egyszer a Pestre készülő joghallgató unoka, tulajdonképpen miért ment el az Öreg táltos a hegyre meghalni. Ezt a választ kapta: — Akkoriban már egy gallyat is nehezen tudott kettécsapni. Nagy volt a szegénység. De nem küldte senki, védte még mindég régi félelmét, elment, mert követte apái törvényét. Tehetetlen ember ne egye el a keveset. Nagy háborúk, pusztítások, inségek, pestisek, sanyargatások szűlték ezt a törvényt, de már akkoriban ő lett az utolsó, aki ezt megeselekedte.

A jogászfiú magában zutkaferokat emlegetett, bár nem tudta biztosan, hogy a zuluk készitene halotti kunyhót az öregeknek, és szépen belevezetik, s aztán elsétálnak. Nyalka fiú volt és elbizakodottan lépett a MÁV-kupéba, amely elvitte végleg Pestre, hogy többé hírét se hallották.

VÉRSEK

Pardi Anna

Utóhatás

Csak a messzeség merészeli arcod ábrázolni, kavicsokat görgöt szeploid helyébe, míg játékos, dült vonásaidról a meghittséget mélykék szivacsával az ég ledörgöli.

Hanyatlík s kilobban nemsoká e nap. Neved hosszú hálókötésébe öltözhetek, hogy kínzó álmod hozz, halálos részvételt, s egy súlyosan sérült farkas vonításában elakhassunk.

Kiss Dénes

Tükreim

Tükreimben elkopnak az arcom boldog aki önmagáig lát. Csak a rétek régiék a rétek s patakpartok becező puhák.

A csapokban összegyűlt esővíz fűpillák közt nézte az eget a jegenyék lobbos kitörését. Azt éreztem az akác szeret!

És szeret a völgyek öle engem lehasaltam vert a föld szíve. Tócsaszemből néztem föl magamra az ifjúság szent szeploidre.

Györke Zoltán

Lyukas zsebemet

Lányamk alszik, könnyű az álma, mintha lepke száll görcsös ágra.

Mosol, pelenka hull a gépbe, mint dobba csépléskor a kéve.

S én öblített gondjaim félve teregetem a szél-kötélre.

Két szárnyával csapkod az abrosz: elszállsz, pelenka-szárnyú albatrosz?

És ha végeznél, vár más dolog, a hétköznapokat főtözod.

Bevarrod lyukas zsebemet, mosolyod arcomra égeted.

Gyikként fusson el tő és cérna, kedves, engem is tisztíts meg néha...

Toldalagi Pál

A védtelen

A krokodilkönnyek, a sánta hazugságok, hamis mosoly a megszokott kellekek, senkit nem lep meg már, hogy nem komoly.

ahogy egymás között mi mozognak, megszámlálhatatlan szerep vár minket és vállaljuk is mi, vannak bukások, sikerek,

van mellékalak, főszereplő, van görögtűz, de van, aki mindenben mindig magát adja csak igazat tud mondani,

arca elárulja, mit érez, hogy mit szeretne, mi legyen, ő az igazi tiszta lélek, és éppen ezért védtelen.

